

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשון הקודש - ואידיש

מעשה ט'
מחכם ותם (2)
גליון 57

שבת שלום קוראים יקרים!

ששרת אותם, מכיין שהם נוסעים בעולם ואינם נמצאים במקום אחר....

רבנו ז"ל מלמד אותנו לא להתפתות מהשקר החיצוני, מאיך שזה נראה, אלא להסתכל על מה שקורה בפנים. כמו שאנו רואים שבסוף האמת מתגלה. פשוטים לאן הגיע התם בתמימותו, ולא יזו שפלות נוראה הגיע החכם בחכמתו, כמו שאמר: **"את זה תקבלו מאתי שלא להניח עצמו להעולם להטעות שלא יטעה אותו העולם"** (שיחות הרן נ"א). העולם מבלבל ומטעה מאד, אך מי שמציית לצדיק והולך בעצתו העקרית שהיא עצת ההתבודדות, **שהיא מעלה עליונה וגדולה מהכל**, יכול לזכות לזה באמת, שלא יתבלבל ויתפתה מהשקר של העולם.

אף גם התבודדות צריך לקיים בתמימות, כי כמו שאנו רואים גם החכם יושב את עצמו הרבה, אך זה לא היה בתמימות, לקיים את עצת הצדיק להתבודד כל יום שעה ולישב את דעתו, אלא **"וישב עצמו: כעת ראוי להביט על התכלית והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות"**. הוא רצה לחשב על הדברים לפי חכמתו והבנתו האישית, לא כמו שהצדיק מלמד אותנו לבוא להתבודד כל יום בתמימות. **"ואת כל אשר עם לבבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום והלאה באמת"** (ליקוטי מוהר"ן תנינא, כ"ה). גם את הישוב הדעת הוא עשה עם חכמות, לכן הוא הגיע להבנות והחלטות שגויות כל כך.

"והנה נשליך כעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה התם" יהי רצון שנוזק להשליך מאתנו את מעשה החכם ונרצה המטעית, ונתחיל לספר לעצמנו את מעשה התם. כמה שמחה יש בתמימות, כמה אמונה והצלחה אמתית, אמת, תקנה והתחזקות יש בדרך התם, עד שנוזק לילך בדרך התמימה והקדושה כל ימי חיינו, אמן.

השבו אנו שוב נפגשים עם החכם והתם - שני חברים שהתחילו את החיים שלהם מאותו המקום וגדלו באותה העיר, אך הדרך שבה הם פועלים והגישה שלהם לחיים, רחוקה מאד זו מזו ושונה בתכלית השנוי.

אנו רואים שרבנו מתעבב הרבה על סגנון דרכו של כל אדם, ומתאר כל אחד ממש עד לפרטטים הקטנים, ודאי שלא בשביל להסיף נפך לספור... אלא שיש כאן למוד חשוב מאד, להבין עד כמה המציאות החיצונית מבלבלת. אנו רואים אצל התם שהחיים שלו לא נראים מיוחדים; הוא עני מרוד ולא מצליח במיוחד בעבודתו. אנשים צוחקים ממנו, מבחוץ זה לא נראה טוב! אבל אם נסתכל בפנימיות שלו, נגלה משהו אחר לגמרי. בפנימיותו התם מלא שמחה, הוא לא חי בהשואות ובתחרות עם אף אחד, הוא מחזק ומעודד את עצמו הרבה, הוא גם מלא בטחון ואמונה בעבודתו. הוא מסור מאד ואוהב נאמן, כמו שרבנו ז"ל מתאר במעשה: **"ואמר התם להחכם: אחי, עול לביתי ותעמד אצלי, ואני אקבץ כל מה שיש לי בקמץ אחד, וכך ביתי-הכל לפניך כרצונך"**.

מצד שני החכם מבחוץ נראה מצליח מאד. הוא לא עובד קשה ומצליח בלי לעמל. יש לו כבוד רב והתפעלות מהסביבה על חכמתו המפלגת, ויש לו פרנסה בשפע גדול. הוא לא מקמץ ותקוע בעיר לדתו, אלא הוא מטייל בעולם להנאתו. זה נראה משכנע כל כך, אך כשנסתכלים על הפנימיות שלו זה לא נראה טוב בכלל. **"והחכם היה מלא יסורים תמיד"**. משום מה ההצלחה הגדולה לא עושה אותו שמח. הוא לא מרצה משום דבר, ויש לו צפיות גבוהות מאד מעצמו. הוא בודד מאד ואין לו עם מי לדבר... הוא גם מזלזל בסובבים אותו. **"כי מחמת חכמתו שהיה אמן גדול פנה וחקם ודאקטיר פנה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו כלא"**. - בנוסף לזה גם חכמתו הגדולה מלאה סטירות ובלבול. הוא מישיב את עצמו שהעקר זה התכלית, אך מחליט בסופו של דבר לשתט בעולם... לאחר שעיזב את הסוחרים ההגונים

שבת שלום ומברכה!

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה ט' מחכם ותם (2)

שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

מה אני נחשב?! וכשתהיה חכם ממני, אדרבא, אזי

תהיה שוטה! (כל זה היה דרכי התם. ועתה נחזר לענין ראשון).

בתוך כך נעשה רעש, שהחכם הנ"ל נוסע ובא לכאן

בגדלה וחקמה גדולה. ורץ התם גם כן לקראתו

בשמחה גדולה, והיה אומר לאשתו: תן לי מהר

היופא; אלך לקראת חברי ידידי לראותו. ונתנה לו

הפעלץ, והיה רץ לקראתו.

והחכם היה נוסע בעגלות צב בגדלה. ובא לקראתו

התם הזה והיה שואל בשלומו באהבה, בשמחה: אחי

חביבי! מה אתה עושה? ברוך המקום שהביאך, ואני

זוכה לראותך!

והחכם הנ"ל גם כל העולם היה בעיניו כלא, כנ"ל,

מכל שכן איש כזה, שנדמה למשגע, אף אף על פי

כן, מחמת אהבת נעורים הגדולה שהיה ביניהם היה

מקרבו, ונסע עמו לתוך העיר.

והשני בעלי בתים הנ"ל, אביהם של אלו השני

בנים, מתו בתוך אותו הזמן שהיה החכם משוטט

במדינות, ונשארו הבתים שלהם.

והתם, שהיה במקומו, נכנס לבית אביו וירשו,

והחכם, שהיה במדינות, לא היה מי לקבל הבית,

ונעשה פלה ואבוד בית החכם, ולא נשאר ממנו כלום,

ולא היה להחכם מקום לכנס בו בבואו.

ונסע לתוך אכסניא אחת, והיה לו שם יסורים, כי

לא היתה האכסניא כרצונו. והתם הנ"ל מצא לו עתה

עבדא חדשה, והיה רץ ובא בכל פעם מביתו להחכם

באהבה, בשמחה, והיה רואה, שיש לו יסורין

כשהיה גומר המנעל, ומן הסתם היה לו שלש

קצוות, כי לא היה יכול האמנות בשלמות, כנ"ל, היה

לוקח המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג

מאד ממנו והיה אומר: אשתי כמה יפה ונפלא

המנעל הזה! כמה מתוק המנעל הזה! כמה מנעל של

דבש וצוקיר המנעל הזה!

והיתה שואלת אותו: אם כן מפני מה שארי רצענים

נוטלים שלשה זהובים בעד זוג מנעלים, ואתה לוקח

רק חצי טאלער (הינו זהוב וחצי)?

השיב לה: מה לי בזה? זה מעשה שלו, וזה מעשה

שלי, ועוד: למה לנו לדבר מאחרים?

הלא נתחיל לחשב כמה וכמה אני מרויח במנעל

זה מיד ליד: העור הוא בכף, הזפת והחוטאים וכו',

בכף, ושארי דברים פיוצא בזה, בכף, לאפקיס, בכף;

ועתה אני מרויח מיד ליד עשרה גדולים, ומה אכפת

לי רוח כזה מיד ליד?! והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד.

ואצל העולם היה ללעג, והשיגו תאותם בו, שמצאו

ממי להתלוצץ כרצונם, כי היה נדמה למשגע. והיו

באים בני אדם, והתחילו בכונה לדבר עמו בשביל

להתלוצץ.

והיה אותו התם אומר: רק בלי ליצנות! ותכף

שהשיבו לו בלי ליצנות, קבל דבריהם והתחיל לדבר

עמם, כי יותר לא היה רוצה להעמיק לחשב חכמות,

שגם זה בעצמו ליצנות, כי היה איש תם,

וכשהיה רואה, שכונתם לליצנות, היה אומר: מה

יהיה כשתהיה חכם ממני? הלא אזי תהיה שוטה, כי

מְהַאֲכִסְנֵיָא וְאָמַר הֵתָם לְהַחֲכָם: אָחִי, עוֹל לְבֵיתִי וְתַעֲמַד אֶצְלִי, וְאֲנִי אֶקְבֹּץ כָּל מָה שְׂיִישׁ לִי בְקִמְץ אֶחָד, וְכָל בֵּיתִי, הַכֹּל לְפָנֶיךָ כְּרִצוֹנָךְ. וַיִּשֶׁר בְּעֵינָי הַחֲכָם, וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ וְעָמַד אֶצְלוֹ.

וְהַחֲכָם הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תְּמִיד, כִּי הִנִּיחַ שָׁם, שֶׁהוּא חָכָם מְפֻלָּג וְאֲמֵן וְדַאקְטִיר גְּדוֹל מְאֹד. וְהָיָה בָּא שׁוּר אֶחָד, וְצוּנָה לוֹ, שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טַבַּעַת שֶׁל זָהָב. וְעָשָׂה לוֹ טַבַּעַת נְפֻלָּא מְאֹד, וְחָקַק שָׁם צִיּוּרִים בְּדַרְכֵי נְפֻלָּאִים מְאֹד, וְחָקַק שָׁם אֵילָן, שֶׁהָיָה נְפֻלָּא מְאֹד.

וּבָא הַשֶּׁר, וְלֹא יָשַׁר בְּעֵינָיו כֹּלֵל הַטַּבַּעַת, וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֵלּוֹ הָיָה הַטַּבַּעַת עִם הָאֵילָן הַזֶּה בְּשִׁפְאֲנֵיָא, הָיָה חָשׁוּב וְנְפֻלָּא מְאֹד.

וְכֵן פְּעַם אֶחָד בָּא שׁוּר גְּדוֹל וְהִבִּיא אֶבֶן טוֹב יָקָר, שֶׁבָּא מִמְּרַחֲקִים, וְהִבִּיא לוֹ עוֹד אֶבֶן טוֹב עִם צִיּוּר, וְצוּנָה לוֹ, שְׂיַצִּיר כְּצִיּוּר הַזֶּה עַל הָאֶבֶן טוֹב שֶׁהִבִּיא. וְצִיר מִמֶּשׁ כְּאוֹתוֹ הַצִּיּוּר, רַק שֶׁשָּׂגָה בְּדַבָּר אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה שׁוּם אָדָם מִבֵּין עַל זֶה, רַק הוּא לְבַדּוֹ.

וּבָא הַשֶּׁר וְקִבַּל הָאֶבֶן טוֹב, וַיִּשֶׁר בְּעֵינָיו. וְהָיָה לוֹ לְהַחֲכָם הַזֶּה יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִן הַשְּׂגִיָּאָה: הֲלֹא עַד הֵיכָן מַגִּיעַ חֲכַמְתִּי, וְעַתָּה יִזְדַּמֵּן לִי שְׂגִיָּאָה!.

וְגַם בְּעֵנָן הַדַּאקְטִירִי הָיָה לוֹ יְסוּרִים: כְּשֶׁהָיָה בָּא לְחוּלָה, וְהָיָה נוֹתֵן לוֹ רְפוּאָה, שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ בְּבִירוֹ, שֶׁאֵם יֵלֵךְ לוֹ לְהַחוּלָה לְחַיִּים, בְּוַדַּאי מְחַיֵּב בְּבִירוֹ לְהַתְּרַפְּאוֹת מְזָה, כִּי הִיא רְפוּאָה נְפֻלָּאָה מְאֹד, וְאַחֲרֵי כֵן מֵת הַחוּלָה, וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם, שְׁמַת עַל־יְדוֹ וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְזָה.

וְכֵן לְפַעְמִים נָתַן רְפוּאָה לְחוּלָה, וְנִתְרַפָּא, וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם: מְקַרָּה הוּא. וְהָיָה מְלֵא יְסוּרִים תְּמִיד.

וְכֵן הָיָה צָרִיךְ לְמַלְבוּשׁ. וְקָרָא הַחֲטִיט וַיִּגַע עִמוֹ, עַד שֶׁלְמַדּוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ. וְכֵן הַחֲטִיט וְעָשָׂה הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצוֹנוֹ, רַק כְּנֶף אֶחָד (שְׁקוּרִין לְעַפְלִיל) שָׂגָה בוֹ, וְלֹא כְּוָנוּ יָפָה. וְהָיָה מְצַטְעֵר מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ אֵף שֶׁבְּכָאֵן הוּא יָפָה, כִּי אֵינָם מְבִינִים עַל זֶה, אֲבָל אִם הָיִיתִי בְּשִׁפְאֲנֵיָא עִם הַלְעַפִּיל הַזֶּה, הָיִיתִי לְשִׁחוּק וְהָיִיתִי נִדְמָה כְּמוֹ (תִּיר). וְכֵן הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תְּמִיד.

וְהֵתָם הָיָה רֵץ וּבָא בְּכָל פַּעַם אֶל הַחֲכָם בְּשִׁמְחָה, וּמְצָאוֹ, שֶׁהוּא מְצַר וּמְלֵא יְסוּרִים וְשִׁאָלוֹ: הֲלֹא חָכָם וְעָשִׂיר כְּמוֹתְךָ, עַל מָה יֵשׁ לְךָ יְסוּרִים תְּמִיד? הֲלֹא אֲנִי מְלֵא שִׁמְחָה תְּמִיד.

וְהָיָה בְּעֵינָי הַחֲכָם לְשִׁחוּק, וְנִדְמָה בְּעֵינָיו לְמִשְׁגָּע. וְאָמַר לוֹ הֵתָם: הֲלֹא סִתָּם בְּנִי־אָדָם, שֶׁמְתַלּוּצְצִים מִמְּנֵי, הֵם שׁוֹטִים, כִּי אִם הִמָּה חֲכָמִים מִמְּנֵי, הֲלֹא אֲדַרְבָּה, הֵם שׁוֹטִים, כְּנִ"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן חָכָם כְּמוֹתְךָ, וּמָה תַּהֲיֶה אִם אַתָּה חָכָם מִמְּנֵי?

עָנָה הֵתָם וְאָמַר לְהַחֲכָם: מִי יִתֵּן, שֶׁתָּבוֹא אֶתָּה עַל מְדַרְגָּה שְׁלִי!

הַשֵּׁיב הַחֲכָם וְאָמַר: זֶה אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת, שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלָךְ, שְׂיִנְטֵל מִמְּנֵי הַשֶּׁכֶל, חֶס וְשְׁלוֹם, אוֹ אֶהְיֶה חוּלָה, חֶס וְשְׁלוֹם, וְאֶהְיֶה נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע, כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה?, אִישׁ מְשֻׁגָּע! אֲבָל שְׂאֶתָּה תָּבוֹא עַל שְׁלִי, זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן, שֶׁתַּהֲיֶה אַתָּה חָכָם כְּמוֹנִי.

הַשֵּׁיב הֵתָם:

אֶצְלֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל אֶפְשָׁר,

וַיִּכּוֹל לְהִיּוֹת כְּהַרְף עֵין,

שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלָךְ.

וְשִׁחַק הַחֲכָם מִמְּנֵי מְאֹד.

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה ט' פונעם חכם מיטן תם (2) וואס האט דערציילט רבנו נחמן מברסלב זיע"א

מיט אים צו שמוסין. פדי זיי זאלין האבן עפעס צו שפעטין.

און דער תם פלעגט זיי צו זאגן נאר אן ליצנות. און תיכף ווי מען האט אים גיענפערט אן ליצנות. האט ער זיי צו גיהערט. און האט אנגיהויבן מיט זיי צו שמוסין. ווארין ווייטער. האט ער ניט גיוואלט איבער טראכטן חכמות. טאמער איז דאס אליין ליצנות.

ווארין ער איז גיווען א תם. און אז ער האט פארט גיזעהן אז זיי מיינען ליצנות. פלעגט ער זאגן וואס וועט זיין אז דו וועסט שוין קלוגער זיין פון מיר. וועסטו זיך ערשט זיין א נאר. ווארין וואס טרעף איך אן. און אז דו וועסט שוין פון מיר קלוגער זיין וועסטו זיך ערשט זיין א נאר. (אזוי איז אלץ גיווען דער שטייגער פון דעם תם. היינט וועלן מיר וויידער דערציילן פון דעם חכם).

דערווייל איז גיווארן א רעש אז דער חכם פארט. און ער קומט אן מיט גרויס גדולה און מיט גרויס חכמה. איז דער תם אויך גילאפין אים אקעגין מיט גרויס שמחה. און האט גיזאגט צום ווייב. גיב מיר גיך די יופא לאם איך גיין אקעגין מיין ליבן חבר לאם איך אים זעהן. האט זי אים גיגעבן דעם פעלץ. איז ער אים אקעגין גילאפין און דעם חכם איז גיפארין אין א קארטע. מיט גרויסקייט.

איז אים גיקומען אקעגין דער תם. און האט אים גיגעבן שלום מיט שמחה מיט גרויס ליבשאפט. (און האט צו אים גיזאגט) מיין ליבער ברודער וואס טוסטו. גילוויבט איז גאט וואס ער האט דיך גיבראכט און איך בין זוכה דיך צו זעהן.

אז ער האט שוין גימאכט דעם שוף. און מן הסתם האט דער שוף גיהאט דריי עקין ווארין ער האט זיך די מלאכה ניט גיקענט אין גאנצין. פלעגט ער נעמען דעם שוף אין דער האנט אריין און האט אים זייער גילוויבט. און ער האט גרויס תענוג גיהאט פון אים.

און פלעגט זאגן. מיין ווייב. וואסיר א שיינקייט און וואסיר א וואוילקייט דאס שיקעלע איז. וואסיר א זיסקייט דאס שיקעלע איז. וואסיר א האניקדיק. וואסיר א צוקירדיק שיקעלע דאס איז. האט זי אים גיפרעגט. אז עס איז יוא אזוי פאר וואס אנדערע שוסטירס נעמען דריי גולדען פאר א פאר שוף. און דו נעמסט נאר א האלבין טאלער. (דעיינו א גולדן מיט א האלבין)

האט ער גיענפערט. וואס האט דאס צו מיר. דאס איז יענעמס מעשה. און דאס איז מיין מעשה. און וויידער וואס האבין מיר צו שמוסין פון אנדערע לייט. לאמיר נאר אנהייבן פארעכענען וויפיל איך גוויין דא אין דעם שיקעל מיד ליד. די לעדער קאסט מיה אזוי פיל. זיוויצע און דראטוויס קאסט אזוי פיל. לאפקיס אזוי פיל. און אזוי אנדערע זאכן אזוי פיל. היינט גיוויין איך מיד ליד צעהן גראשין. נא וואס אירט עס מיה אזוי א רווח מיד ליד. און ער איז גיווען נאר פרייליך און לוסטיק תמיד.

און ביי דער וועלט איז ער גיווען א גישפעט. און זיי האבן דא גיקריגן וואס זיי ווילין. ווארין זיי האבין דא גיהאט אויס וועמען צו שפעטין אזוי ווי זיי האבן גיוואלט. ווארין ער האט אפנים גיהאט ביי זיי ווי א משוגענער. פלעגין מענשן קומען. און האבין אין מיסטנע אן גיהויבין

און דער חכם קוקט אים אן. ביי אים איז זיך די גאנצע וועלט אויף גיווען גאר נישט (אזוי ווי אויבן איז גישטאנען. אז אלע מענטשן פון דער וועלט האבן ביי אים גאר ניט אן גיטראפן. ווארין ער איז ביי זיך קלוגער גיווען פון גאר דער וועלט) מכל שכן. אזוי א מענש. וואס ער האט א פנים ווי א משוגע.

נאר פון דעסט וועגן פארט מחמת די אהבה פון דער יוגנט וואס זיי האבן זיך זייער ליב גיהאט. האט ער אים מקרב גיווען. און ער איז מיט אים גיפארין אין שטאט אריין. און די צוויי בעלי בתים די פעטער פון די צוויי קינדער (דריינע פון דעם חכם און פון דעם תם) זענען זיי גישטארבן, אין דער צייט וואס דער חכם איז אויסן גיווען אין מדינות. און האבן איבער גילאזט זייערע הייזער. דער תם איז גיווען אויף זיין ארט.

איז ער אריין אין זיין פאטערס הויז און האט עס גירשי'ט. דער חכם איז אבער גיווען אין פרעמדע מדינות האט קיינער ניט גיהאט אפ צו נעמען דאס הויז. איז דאס הויז פון דעם חכם פלה ואבד גיווארין. און סע איז דערפון גאר ניט גיבליבן. האט דער חכם ניט גיהאט קיין שטוב ער זאל אריין בשעת אז ער איז גיקומען.

איז ער פאר פארין אין איין ארבריק אריין. האט ער דארט גיהאט יסורים. ווארין סע איז ניט גיווען אזוי איין ארבריק ווי ער האט גיוואלט. און דער תם. האט זיך שוין היינט גיפונען א ניי טועכץ און פלעגט לויפן אלע מאל צום חכם מיט ליבשאפט און מיט שמחה. און ער האט גיזעהן אז דער חכם האט יסורים פון דער ארבריק.

האט דער תם גיזאגט צום חכם. ברוך ער. גיי צו מיר אריין אין מיין שטוב אריין. וועסטו ביי מיר שטיין און איך וועל מיך צום אויף נעמען אין איין זמעני גאר וואס איך האב. און גאר מיין שטוב וועסטו האבן. איז דאס גיפעלין

דעם חכם. איז דער חכם צו אים אריין. און ער איז ביי אים גישטאנען.

און דער חכם איז גיווען פול מיט יסורים תמיד. ווארין ער האט גילאזט א שם אז ער איז א גרויסער חכם און א גרויסער בעל מלאכה און א גרויסער דאקטער זייער. איז גיקומען א שררה. און האט גיהייסן אז ער זאל אים מאכן א גילדין פינגעריל.

האט ער אים גימאכט זייער א וואויל פינגעריל. און האט דארט אויס גיקריצט גימעלין מיט זייער וואוילע גענג און האט דארט אויס גיקריצט א בוים וואס סע גיווען גאר א חידוש. איז גיקומען דער שררה. און סע איז אים גאר ניט גיפעלין דאס פינגעריל.

האט ער גיהאט גרויסע יסורים. ווארין ער האט ביי זיך גוואוסט אז דאס פינגעריל מיט דעם ביימיל זאל גיווען זיין אין שפאניא וואלט עס זייער חשוב גיווען סע וואלט דארט גיווען א חידוש. און דא גיפעלט עס גאר ניט.

און אזוי איז אמאל גיקומען א גרויסער שררה און האט גיבראכט א טייערין דומיט וואס מען האט אים גיבראכט פון ווייטע לענדער. און ער האט אים גיבראכט נאך א דומיט מיט א גימעל און האט אים גיהייסן אז ער זאל אוסקריצן אזוי ווי דאס גימעל איז אזוי זאל ער אויס קריצן אויף דעם דומיט וואס ער האט אים גיבראכט (וואס ער איז גיווען פון ווייטע לענדער) האט ער אויס גיקריצט פונקט אזוי ווי דאס גימעל.

נאר ער האט גיפעלט איין זאך וואס קיין שום מענש איז דרויף קיין מבין ניט גיווען נאר ער אליין. איז גיקומען דער שררה און האט אפגינומען דעם דומיט. און ער איז אים וואויל גיפעלין.

און דער חכם האט גיהאט גרויסע יסורים פון דעם פעלער וואס ער האט גיפעלט. ער האט זיך גיטראכט. אזוי קלוג ווי איך בין. היינט זאל זיך מיר טרעפן א פעלער.

און אזוי אין דאקטיריי האט ער אויך גיהאט יסורים אז ער איז גיקומען צו איין חולה. און ער האט אים גיגעבן רפואות וואס ער האט גיוואוסט קלאר אז דעם חולה וועט גיין אויף לעבן איז ער מחויב בוודאי גיהיילט צו ווערן פון די רפואות ווארין סע איז זייער וואוילע רפואות. דערנאך איז אבער דער חולה גישטארבן. האט דער עולם גיזאגט. אז ער איז גישטארבן דורך אים. האט ער גרויסע יסורים דערפון גיהאט.

און אזוי אמאל האט ער גיגעבן רפואות א חולה. און דער חולה איז גיוונד גיווארין. און דער עולם האט גיזאגט סע איז א מקרה (פלומר ער איז אזוי גיוונד גיווארין ניט פון אים) האט ער דערפון אויך גרויסע יסורים גיהאט. און ער איז פול גיווען מיט יסורים תמיד.

און אזוי אז ער האט באדארפט איין מלבוש. האט ער גירופן דעם שניידער. און האט זיך מיט אים גימוטשעט. ביז ער האט אים אויסגילערנט אז ער זאל מאכין דאס מלבוש מיט דער מאדע אזוי ווי ער וויל. אזוי ווי ער האט גוואוסט. האט דער שניידער צו גיטראפן און האט אים גימאכט דאס מלבוש אזוי ווי ער האט גיוואלט. נאר איין לעפיל האט דער שניידער גיפעלט און האט עס ניט גוט צו גיטראפן.

האט ער דערפון גרויסע יסורים גיהאט. ווארן ער האט ביי זיך גוואוסט כאטשי דא איז דרויף קיינער קיין מבין ניט. איך זאל אבער זיין אין שפאניא. מיט דעם לעפיל. וואלט מען אויס מיר גילאכט. און איך וואלט א פנים גיהאט ווי חזק. און אזוי איז ער גיווען פול מיט יסורים תמיד.

און דער תם פלעגט אלע מאל לויפן און פלעגט קומען צום חכם מיט שמחה מיט פרייד. און ער האט אים אלץ גיפונען אין צער און פול מיט יסורים. און ער האט אים גיפרעגט אזוי א חכם און אזוי איין עושר ווי דו ביסט וואס האסטו אלץ יסורים תמיד. פאר וואס בין איך תמיד פרייליך.

איז דאס באם חכם גיווען א גישפעט. און ער האט ביי אים א פנים גיהאט פאר משוגע. האט דער תם צו אים גיזאגט: אפילו גלאטע מענשן אז זיי שפעטן אויס מיר זענען זיי אויך נערנים. ווארין אז זיי זענען שוין קליגער פון מיר זענען זיי זיך ערשט נערנים. מפל שכן אזוי א חכם ווי דו ביסט. וואס איז אז דו ביסט שוין קלוגער פון מיר.

האט זיך דער תם אנגירופן און האט גיזאגט צום חכם ווי גיט דער אייבירשטער אז דו זאלסט קומען אויף מיין שטייגער (פלומר דו זאלסט אויך א תם ווערן)

האט דער חכם גיענפערט. דאס קאן גימאלט זיין אז איך זאל קומען אויף דיין שטייגער. אז גאט זאל ביי מיר דעם שכל אוועק נעמען חס ושלום, אודער איך זאל חס ושלום קראנק ווערן. קאן זיין אז איך זאל אויך ווערן משוגע. ווארין וואס ביסטו דען נאר משוגע. נאר אז דו זאלסט קומען אויף מיין שטייגער. דאס איז ניט גימאלט בשום אופן. אז דו זאלסט זיין אזוי א חכם ווי איך.

האט דער תם גיענפערט.

ביי השם יתברך

איז אלץ מעגליך

קאן זיין כהרף עין

(אזוי ווי איין אויגן בליק)

אז איך זאל קומען אויף דיין חכמה.

האט דער חכם אויס אים זייער גילאכט.

דעם רבינ'ס מעשיות

נאמען _____
טעלפון _____
שטאט _____

בחינה אויף ספורי מעשיות

די ניינטע מעשה (2) - פונעם חכם מיטן תם

- אין א הערליכע שיינע אכסניא.
- געבליבן די גאנצע צייט אין די אכסניא.
- י. **איז געפעלן פארן שררה (שר), דאס פינגערל וואס דער חכם האט געמאכט?**
  - עס איז אים זייער געפעלן.
  - יא, נאר איין זאך איז אים נישט געפעלן.
  - עס איז אים גאר נישט געפעלן.
- יא. **האט דער חכם מצליח געווען אויסצוקריצן דעם דומיט (דימאנט) פונקט ווי דאס צווייטע דומיט?**
  - יא, ער האט דאס די זעלבע אויסגעקריצט.
  - יא, נאר עס האט געפעלט איין זאך.
  - בכלל נישט אויסגעקומען ענדליך צום צווייטן דומיט.
- יב. **איז געפעלן פאר דעם שררה, דער דומיט וואס דער חכם האט געקריצט?**
  - עס איז אים וואויל געפעלן.
  - יא, ער האט געהאט נאר איין הערה.
  - עס איז אים בכלל נישט געפעלן.
- יג. **וואספארא יסורים האט דער חכם געהאט פונעם אויסגעקריצטן דומיט (דימאנט)?**
  - פון א קלאפ וואס ער האט געכאפט פונעם דומיט.
  - פון א פעלער וואס ער האט געמאכט.
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- יד. **וואס האט דער עולם געזאגט ווען א קראנקער איז געזונט געווארן פון די רפואות פונעם חכם?**
  - געלויבט דעם חכם אז אין זיין זכות איז ער געהיילט געווארן.
  - ס'איז א מקרה (סתם אזוי).
  - ווען נישט די רפואות, וואלט ער שנעלער געהיילט געווארן.
- טו. **וואס האט דער תם געענטפערט פארן חכם, ווען ער האט אים געזאגט: "דו קענסט בשום אופן נישט ווערן אזוי א חכם ווי מיר"?**
  - ביי השם יתברך איז אלעס מעגליך.
  - ער האט מודה געווען צו אים.
  - אים בכלל נישט געענטפערט.
- טז. **וואס לערנסטו זיך דערווייל פון די מעשה?**
  - ס'איז כדי זיך צו לערנען אסאך פאכן צו קענען מאכן פון דעם פרנסה.
  - נישט קוקן וואס אנדערע טוען.
  - _____

- א. **וואס האט דער תם געזאגט פאר זיין ווייב אויף זיין שוך מיט דריי עקן?**
  - וואספארא שיינקייט און וואוילקייט איז דאס שוך.
  - וואספארא זיסקייט איז דאס שוך.
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ב. **ווען זיין ווייב האט אים געפרעגט: "דו נעמסט נאר א גולדן מיט א האלבן", וואס ענטפערט דער תם?**
  - דאס איז יענעמס מעשה, און דאס איז מיין מעשה.
  - וואס האבן מיר צו שמועסן פון אנדערע לייט.
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ג. **וואס האט דער תם געזאגט פאר די מענטשן וואס האבן מיט אים אנגעהויבן שמועתן כדי צו שפעטן פון אים?**
  - מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד.
  - נאר אן ליצנות.
  - ער האט זיי מוסר געזאגט, פארוואס זיי מאכן ליצנות.
- ד. **וואס האט אים זיין ווייב געגעבן אנצוטון ווען ער איז געגאנגען צום חכם?**
  - די פעלך.
  - די טוליה.
  - די יופא.
- ה. **פאר וואס האט דער חכם מקרב געווען דעם תם ווען ער האט אים געזען?**
  - ווייל דער תם איז געווארן א חכם.
  - ער האט אים נישט געוואלט פארשעמען ברבים.
  - וועגן די ליבשאפט פון דער יונגט.
- ו. **וואס איז געווארן מיט די הויז פונעם טאטן פונעם חכם?**
  - עס איז זייער שיין איבערגעבויעט געווארן.
  - עס איז אינגאנצן חרוב געווארן.
  - עס איז געווארן א הערליכע שיינע אכסניא.
- ז. **וואו איז דער חכם געפארן גלייך ביים אנקומען צו זיין שטאט?**
  - צו אן ארבעריג (אכסניא).
  - צו זיין טאטניס הויז.
  - צו די שטוב פונעם תם.
- ח. **האט דער חכם הנאה געהאט פון דעם פלאץ וואו ער איז איינגעשטאנען?**
  - זייער הנאה געהאט.
  - ס'איז נישט געווען באקוועם פאר אים.
  - ער האט געהאט דארטן יסורים.
- ט. **וואו איז דעם חכם געגאנגען וואוינען נאך דעם?**
  - אין די שטוב פונעם תם.

מיט אסאך הצלחה!!!

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

שם _____
טלפון _____
עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בספורי מעשיות

מעשה ט' (2) - מחכם ותם

- א. מה אמר התם לאשתו, על מנעל בעל שלושת הקצוות שעשה?**
- כמה יפה ונפלא המנעל הזה.
 כמה מתוק המנעל הזה.
 שתי התשובות נכונות.
- ב. כשאמרה לו אשתו: "אתה לוקח רק זהוב וחצי על המנעל", מה ענה התם?**
- זה מעשה שלי וזה מעשה שלו.
 למה לנו לדבר מאחרים.
 שתי התשובות נכונות.
- ג. מה אמר התם לאנשים שהתחילו לדבר עמו בשביל להתלוצץ?**
- מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד.
 רק בלי ליצנות.
 הוכיח אותם, על כך שהם מתלוצצים.
- ד. מה נתנה לו אשתו להתלבש כשהלך לקבל את פני החכם?**
- הפעלץ.
 הטוליפ.
 היופא.
- ה. למה קירב החכם את התם כשראה אותו?**
- כי התם נהיה חכם.
 כי לא רצה לביישו ברבים.
 כי היתה ביניהם אהבת נעורים.
- ו. מה נהיה מהבית של אביו של החכם?**
- נהיה בית משופץ ומאוד יפה.
 נהיה כלה ואבוד.
 נהיה לאכסניא גדולה ומפוארת.
- ז. להיכן נסע החכם מיד כשחזר לעירו?**
- לאכסניא.
 לביתו של אביו.
 לביתו של התם.
- ח. האם החכם נהנה במקום שהייתו?**
- מאוד נהנה.
 לא היה לו נח.
 היה לו יסורים.
- ט. להיכן הלך לגור החכם אח"כ?**
- בביתו של התם.
 באכסניא מפוארת מאוד.
 נשאר באכסניא כל הזמן.
- י. האם ישר בעיני השר, הטבעת שעשה החכם?**
- מאוד ישר בעיניו.
 כן, רק היה לו הערה אחד.
 לא ישר בעיניו כלל.
- יא. האם הצליח החכם לצייר את האבן בדיוק כמו האבן השניה, כמו שביקש השר?**
- כן, דייק בדיוק.
 כן, רק שגה בדבר אחד.
 לא יצא בכלל דומה לאבן השניה.
- יב. האם ישר בעיני השר, האבן שצייר החכם?**
- ישר בעיניו.
 כן, רק היה לו הערה אחד.
 לא ישר בעיניו כלל.
- יג. איזה יסורים היה לחכם ע"י האבן שצייר?**
- מכה חזקה שקיבל מהאבן.
 משגיעה שעשה.
 שתי התשובות נכונות.
- יד. מה אמרו העולם כשהחולה התרפא מהרפואה שנתן החכם?**
- שיבחו את החכם שבזכותו התרפא החולה.
 מקרה הוא.
 ללא הרפואה, היה מתרפא יותר מהר.
- טו. מה ענה התם לחכם, כשאמר לו: "לעולם לא תהיה חכם"?**
- אצל השם יתברך הכל אפשר.
 הודה לדבריו.
 לא ענה לו כלל.
- טז. מה אתה לומד מהסיפור בינתיים?**
- ששואה ללמוד הרבה מלאכות כדי להתפרנס.
 לא להסתכל במעשיהם של אחרים.
 _____

בהצלחה!!!

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך